

RADA GMINY
62-402 Ostrowite
ul. Lipowa 2 woj. wielkopolskie
tel. 63 2765160

U C H W A Ł A Nr VII/71/2024

RADY GMINY OSTROWITE z dnia 14 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowite na lata 2024-2032

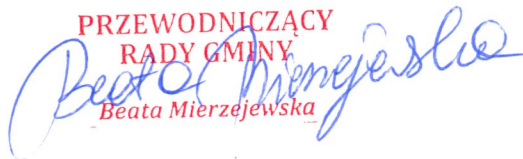
Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.)

u c h w a l a s i ę, c o n a s t ę p u j e:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowite na lata 2024-2032, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrowite .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Beata Mierzejewska

RADA GMINY
62-402 Ostrowite
ul. Lipowa 2 woj. wielkopolskie
tel. 63 2765160

Załącznik
do Uchwały Nr VII/71/2024
RADY GMINY OSTROWITE
z dnia 14 listopada 2024 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowite na lata 2024-2032

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII	7
I.1 GŁÓWNE RAMY PRAWNE	7
II.2 POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WYŻSZEGO SZCZEBŁA	8
ROZDZIAŁ II – PROCES USPOŁECZNIANIA I SŁOWNIK POJĘĆ	14
II.1 PROCES USPOŁECZNIANIA	14
II.2 SŁOWNIK POJĘĆ	14
ROZDZIAŁ III – CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO	15
III.1 INFORMACJE OGÓLNE	15
III.2 STRUKTURA LUDNOŚCI	16
III.3 SZKOLNICTWO	16
III.4 POMOC SPOŁECZNA	16
III.5 BEZROBOCIE	18
ROZDZIAŁ IV – DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	19
IV.1 WPROWADZENIE	19
IV.2 WNIOSKI Z DIAGNOZY	19
IV.2.1 Warunki życia i przyczyny problemów społecznych	19
IV.2.2 Ubóstwo	19
IV.2.3 Problemy osób z niepełnosprawnościami	19
IV.2.4 Problemy osób starszych	20
IV.2.5 Uzależnienia	20
<i>Największa część badanych (31,43%) zadeklarowała, iż spożywa alkohol „kilka razy w roku”. Kolejne 20,0% osób wskazało na odpowiedź „nie piję alkoholu”. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w miesiącu” (15,2% ankietowanych), „raz w miesiącu” (10,5%), „rzadziej niż raz w roku” (9,5%), „raz w tygodniu” (7,6%) oraz „kilka razy w tygodniu” (3,8%). Najmniej spośród respondentów - 1,9% badanych - wskazało odpowiedź „codziennie”.</i>	20
IV.2.6 Przemoc	20
IV.2.7 Problemy dzieci i młodzieży	21
ROZDZIAŁ V – OCENA ZDOLNOŚCI REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH	22
ROZDZIAŁ VI – ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE	24
VI.1 ANALIZA SWOT	24
VI.2 DANE PROSPEKTYWNE	29
ROZDZIAŁ VII – CELE GŁÓWNE, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA	31
VII.1 WIZJA, MISJA I CEL GŁÓWNY	31
VII.2 CELE STRATEGICZNE	31
VII.3 CELE OPERACYJNE I ICH REALIZACJA	33
ROZDZIAŁ VIII – PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	44

ROZDZIAŁ IX – SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII.....	46
IX.1 PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII.....	46
IX.2 RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	46
IX.3 INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII.....	48
IX.4 MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII.....	48
ZAŁĄCZNIK – WYKAZ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ.....	50
SPIS TABEL.....	51

Wstęp

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznym, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka. Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie – społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto przytoczyć definicję pojęcia „problemy społeczne”. W ujęciu R. Marisa są to: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”¹. Z kolei, według K. Frysztackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przezwyciężenia,
- można go przezwyciężyć przez zbiorowe działanie.

Gmina tworzy Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę, bądź wykorzystanie infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej, następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji. W konsekwencji bardzo często pożądane staje się stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno-kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

¹ K. Frysztacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Frysztacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

Wobec powyższego, uznać należy iż w polskich realiach problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć. Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach, gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w następujących obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej,
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym,
- wsparcie dla rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości i miała świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które ją dotyczą.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją. Działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej Strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że Strategia jest dokumentem „żywym”, co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych.

Rozdział I – Podstawy prawne opracowania Strategii

I.1 Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.). Ustawa ta określa:

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej,
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
- 3) organizacje pomocy społecznej,
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, ze zm.);

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 44);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2123 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r., poz. 810 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1429 ze zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji Strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej czy budownictwa socjalnego.

II.2 Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej przedstawiono sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno- gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania Państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby

sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.
2. Polska Cyfrowa.
3. Kapitał ludzki.
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski.

1. Rozwój regionalny.
2. Transport.

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

1. Kapitał społeczny.
2. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego z zadań Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej, niezwykle istotne działania strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych, obliuguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna.

Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
2. Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
3. Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również wa-

runki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).

- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.
- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie

wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy

dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

W dniu 27 stycznia 2020 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę Nr XVI/287/20 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku. Jest to najważniejszy i podstawowy dokument samorządu województwa określający obszary, cele i kierunki polityki rozwoju regionu, stanowiący punkt wyjścia do przygotowania pozostałych regionalnych dokumentów strategicznych i operacyjnych.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku stanowi ramy dla realizacji polityk rozwojowych. Jak czytamy w dokumencie, Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania: globalizację, rewolucję gospodarczo-technologiczną, starzenie się społeczeństwa czy zmiany klimatu. Wizja województwa, zawarta w Strategii „łączy z pozoru sprzeczne ze sobą cele gospodarcze ze społecznymi, jednocześnie akcentując spójność i zrównoważony rozwój regionu”.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku obejmuje 4 cele strategiczne:

1. Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców;
2. Cel strategiczny 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu;
3. Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski;
4. Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

1.

Rozdział II – Proces uspołeczniania i słownik pojęć

II.1 Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsydiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

II.2 Słownik pojęć

WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy

MISJA – sens naszego istnienia i działania

PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR)

CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju

ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

Rozdział III – Charakterystyka środowiska społecznego

III.1 Informacje ogólne

Gmina Ostrowite miała na koniec 2023 roku 4 757 mieszkańców, z czego 50,6% stanowiły kobiety, a 49,4% - mężczyźni. Według statystyk Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego³ w latach 2013-2023 liczba mieszkańców gminy zmalała o 7,9%.

Średni przyrost naturalny w latach 2013-2023 w gminie Ostrowite wynosił -7. Tym samym średnia wartość przyrostu naturalnego na 1 000 mieszkańców wyniosła w tym okresie w omawianej gminie - 1,5‰ (dla porównania w województwie wielkopolskim wyniosła 0,1‰, a w ogóle kraju -1,7‰).

Średnie saldo migracji gminnych na pobyt stały w latach 2013-2023 w gminie Ostrowite wynosiło -13. Średnia wartość salda migracji na 1 000 mieszkańców wyniosła w tym okresie -2,6‰ (dla porównania w województwie wielkopolskim wyniosła 0,4‰, a w ogóle kraju 0,0‰).

59,0% mieszkańców gminy Ostrowite jest w wieku produkcyjnym, 18,8% - w wieku przedprodukcyjnym, a 22,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Powierzchnia gminy wynosi 103 km², z czego 76,2 km² stanowią użytki rolne, natomiast 2,0 km² – lasy.

W zasobach gminy Ostrowite znajduje się 25 mieszkań komunalnych.

Na terenie gminy zarejestrowanych było łącznie w 2023 roku 254 podmioty gospodarcze, z czego 1 to spółka prawa handlowego, natomiast 253 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Przeważające branże to handel i naprawy oraz branża budowlana. W gminie znajduje się 15 sklepów różnych oraz 7 lokali gastronomicznych.

³ www.bdl.stat.gov.pl

III.2 Struktura ludności

Struktura ludności gminy Ostrowite zaprezentowana została w formie tabelarycznej, z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny.

Tabela 1 Struktura ludności gminy Ostrowite

Grupa wiekowa	2022	2023
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	899	892
Wiek produkcyjny (18-59/64 lata)	2 851	2 809
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65 lat)	1 030	1 056

Źródło: www.svs.stat.gov.pl

III.3 Szkolnictwo

Poniżej - struktura placówek oświatowych w gminie Ostrowite.

Tabela 2 Informacje o szkolnictwie w gminie Ostrowite

Kategoria	2022	2023
Placówki wychowania przedszkolnego	2	2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	165	167
Szkoły podstawowe	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	353	350

Źródło: www.svs.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

III.4 Pomoc społeczna

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej w analizowanej gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowitem (dalej jako: GOPS). W 2023 roku pomocą społeczną w gminie Ostrowite objęte były 162 rodziny z 331 osobami w tych rodzinach.

Tabela 3 Informacje na temat pomocy społecznej, udzielanej w gminie Ostrowite

Kategoria	2022	2023
Liczba świadczeniobiorców otrzymujących pomoc	262	262
Liczba rodzin	162	162
Liczba osób w rodzinach	331	331

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowitem

W 2023 roku najwięcej gospodarstw domowych było objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (153), niepełnosprawności (138), bezrobocia (89) i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (80).

Tabela 4 Informacje na temat pomocy społecznej według powodów jej udzielania w gminie Ostrowite

Kategoria						
	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	% ogółu mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	% ogółu mieszkańców
	2022			2023		
Ubóstwo	11	19	0,4%	11	19	0,4%
Sieroctwo	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Ochrona macierzyństwa	5	21	0,4%	5	21	0,4%
Bezdomność	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Bezrobocie	32	89	1,9%	32	89	1,9%
Niepełnosprawność	76	138	2,9%	76	138	2,9%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	17	80	1,7%	17	80	1,7%
Długotrwała lub ciężka choroba	77	153	3,2%	77	153	3,2%
Przemoc domowa	9	38	0,8%	9	38	0,8%
Alkoholizm	9	12	0,3%	9	12	0,3%
Narkomania	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0,0%	0	0	0,0%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowitem

Poza GOPS, na terenie gminy Ostrowite funkcjonują:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Środowiskowy Dom Samopomocy;
- Dzienny Dom Seniora Senior+.

III.5 Bezrobocie

W 2023 roku w gminie Ostrowite zarejestrowanych jako bezrobotne było 139 osób, z czego 56,8% stanowiły kobiety.

Tabela 5 Informacje o bezrobociu w gminie Ostrowite

Kategoria	2022		2023	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Bezrobotni	147	97	139	79

Źródło: www.svs.stat.gov.pl

Rozdział IV – Diagnoza Problemów Społecznych

IV.1 Wprowadzenie

Na terenie gminy Ostrowite w 2024 roku zostało przeprowadzone badania diagnozujące problemy społeczne, którego efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych. Celem podjętego badania była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył przede wszystkim takich kwestii jak uzależnienia, przemoc czy problemy osób starszych i z niepełnosprawnością. W badaniu łącznie udział wzięło 105 dorosłych mieszkańców gminy.

Z uwagi na obszerny charakter dokumentu, w dalszej części niniejszego Rozdziału przedstawiono jedynie wnioski zawarte w opracowanej Diagnozie Problemów Społecznych.

IV.2 Wnioski z Diagnozy

IV.2.1 Warunki życia i przyczyny problemów społecznych

Największa część respondentów (32,4%) uznaje aktualne warunki życia mieszkańców gminy Ostrowite jako średnie. 6,7% badanych uznaje je za raczej złe, 2,9% - za złe, a kolejne 2,9% - za bardzo złe. Ankietowani poproszeni o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie, wskazywali w pierwszej kolejności na niezaradność życiową – 64,8% i alkoholizm – 61,9%.

IV.2.2 Ubóstwo

Największa część ankietowanych przyznała, że słyszała o rodzinach ubogich (41,9%), a 31,4% zna nieliczne takie rodziny. 7,6% osób zna wiele takich rodzin, a 19,1% osób nie słyszało o takich rodzinach. Wśród przyczyn popadania w ubóstwo respondenci wymieniali przede wszystkim uzależnienia (75,2%) i niedostosowanie społeczne (65,7%).

IV.2.3 Problemy osób z niepełnosprawnością

Ankietowanych zapytano o problemy, z którymi mogą zmagać się osoby z niepełnosprawnością na terenie gminy Ostrowite. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych – 56,2%, bariery architektoniczne – 55,2%, izolację – 49,5%, utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu – 47,6% oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych – 41,9%.

Jedynie 2,9% badanych uważa, że oferta pomocy dla osób z niepełnosprawnością na terenie gminy jest raczej wystarczająca, a 1,9% osób uważa, iż jest ona wystarczająca. Z tą opinią nie zgodziło 65,7% osób, w tym 28,6% uważa, że jest ona raczej niewystarczająca, a dla 37,1% osób jest ona niewystarczająca. Wskazuje to na konieczność odpowiedzi na potrzeby osób z niepełnosprawnością w ramach lokalnej polityki społecznej.

IV.2.4 Problemy osób starszych

Mieszkańców poproszono o wskazanie problemów, z jakimi borykają się osoby starsze zamieszkujące gminę Ostrowite. Ankietowani najczęściej wskazywali na: choroby – 70,5%, samotność – 64,8% i brak opieki ze strony rodziny – 45,7%.

IV.2.5 Uzależnienia

Największa część badanych (31,43%) zadeklarowała, iż spożywa alkohol „kilka razy w roku”. Kolejne 20,0% osób wskazało na odpowiedź „nie piję alkoholu”. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w miesiącu” (15,2% ankietowanych), „raz w miesiącu” (10,5%), „rzadziej niż raz w roku” (9,5%), „raz w tygodniu” (7,6%) oraz „kilka razy w tygodniu” (3,8%). Najmniej spośród respondentów - 1,9% badanych - wskazało odpowiedź „codziennie”.

Zdecydowana większość respondentów (94,3%) nie zażywa środków psychoaktywnych. 3,8% zażyło je tylko raz, a 1,9% zażywa raz w roku lub rzadziej.

IV.2.6 Przemoc

Większość mieszkańców (61,0%) zadeklarowała, że nigdy nie doświadczyła żadnej formy przemocy. Jednakże część respondentów wskazywała, iż zdarzyło im się doświadczyć przemocy – zaznaczali oni odpowiedzi: „doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu” (24,8% ankietowanych), „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy” (11,4%), a także „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni” (2,9%). Istnieje zatem potrzeba badań i działań prewencyjnych, aby zrozumieć i skutecznie reagować na problemy związane z przemocą w społeczności.

Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej wskazywali na przemoc psychiczną (78,1%), a w dalszej kolejności na: przemoc fizyczną (36,6%), mobbing (14,6%), przemoc ekonomiczną (12,2%), a także zaniedbanie (9,8%).

Większość respondentów (87,6%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała żadnych form przemocy wobec innych osób. Jednakże istnieje odsetek osób, które przyznały się do stosowania przemocy, wskazując na odpowiedzi: „stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu” (7,6%), „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni” (3,8%), a także „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy” (1,0%).

IV.2.7 Problemy dzieci i młodzieży

Według ankietowanych największymi problemami zauważanymi wśród dzieci i młodzieży są: „uzależnienie od komputera i Internetu” – 73,3%, „brak autorytetów w otoczeniu” – 66,7%, „zaniedbania wychowawcze” – 55,2%, „przemoc ze strony rówieśników” – 50,5% oraz „alkohol i papierosy” – 49,5%.

Rozdział V – Ocena zdolności realizacji usług społecznych

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, Strategia zawiera również określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Należy zwrócić uwagę, że podmiotami ekonomii społecznej, zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej) są:

- 1) spółdzielnie socjalne,
- 2) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- 3) centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- 4) spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej,
- 5) organizacje pozarządowe⁴,
- 6) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – to znaczy:
 - a. osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
 - b. stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
 - c. spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

⁴ Organizacje pozarządowe o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych

Z kolei usługi społeczne wymienione w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oznaczają działania z następujących zakresów:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałaniu bezrobocia,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej, które zarejestrowane są na terenie gminy Ostrowite zostały wymienione w Załączniku nr 1 do niniejszej Strategii. Podmioty te wykonują usługi społeczne w takich obszarach jak: pomoc społeczna, kultura, kultura fizyczna i turystyka, pobudzanie aktywności obywatelskiej. Dotychczasowa ich działalność stanowi istotne wsparcie w realizacji wskazanych usług przez gminę Ostrowite. Wskazane podmioty są dobrze przygotowane do realizacji wymienionych usług społecznych, posiadają odpowiednie zasoby, przede wszystkim kadrowe oraz sprzętowe. W konsekwencji należy pozytywnie ocenić ich zdolność do dalszej realizacji wykonywanych zadań, stanowiących wymienione usługi społeczne.

Rozdział VI – Analiza SWOT oraz dane prospektywne

VI.1 Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- 1) wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
- 2) wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
- 3) zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
- 4) zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Tabela 6 Analiza SWOT

Pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom z niepełnosprawnością oraz starszym	
Mocne Strony	Słabe Strony
• dobre funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie; • skoordynowany system pomocy osobom i rodzinom potrzebującym pomocy; • zaangażowanie w pracę pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • duża wiedza pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, chęć nabywania nowych kwalifikacji oraz doświadczenia, nowej i szerszej wiedzy; • mobilność i elastyczność pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • dobra współpraca z innymi jednostkami działającymi na terenie gminy Ostrowie; • aktywna współpraca z instytucjami z sektora pozarządowego; • szybka wymiana informacji pomiędzy instytucjami dotycząca wspólnych klientów; • dobra współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy; • akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji rodzin z problemami; • duże umiejętności wykorzystania potencjału partnerów społecznych;	• brak wystarczającej ilości środków finansowych, które umożliwiłyby odbywanie większej ilości szkoleń pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie; • duże obciążenie pracowników pomocy społecznej (bardzo duża ilość problemów klientów i spraw administracyjnych); • brak możliwości skorzystania przez pracowników z superwizji bądź sesji terapeutycznych; • brak zakładów pracy, które umożliwiłyby zatrudnienie, a co za tym idzie zmniejszenie bezrobocia; • brak instytucji wspierających działanie systemu pomocy społecznej takich jak dzienny dom pomocy społecznej, mieszkania treningowe i wspomagane; • niska wiedza i świadomość mieszkańców na temat pomocy społecznej; • braki kadrowe; • brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocowych.

• wdrażanie różnorodnych programów; • dobra współpraca przy realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z Zespołem Interdyscyplinarnym; • działający na terenie gminy Środowiskowy Dom Samopomocy; • działający na terenie Dzienny Dom Seniora Senior+; • realizacja programów dla osób starszych i z niepełnosprawnością (opaski sos, opieka wytchnieniowa).	
Szanse	Zagrożenia
• tworzenie innowacyjnych programów mających na celu wsparcie samorządów; • możliwość dofinansowania ze środków UE; • dalsze systematyczne umacnianie rodziny, motywowanie do właściwej egzystencji i funkcjonowania rodziny w środowisku.	• niedostateczne promowanie pozytywnego wizerunku rodzin wielopokoleniowych przez media i środowisko lokalne; • słaba kondycja finansowa mieszkańców; • stereotypowe myślenie na temat pomocy społecznej; • uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej.
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii	
Mocne Strony	Słabe Strony
• działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • podejmowanie działań profilaktycznych przy udziale instytucji zajmujących się zapobieganiem uzależnieniom z placówkami odwykowymi.	• niedostateczne przeszkolenie nauczycieli w zakresie niektórych programów profilaktycznych; • brak psychologów w szkołach do rozwiązywania wszystkich problemów - mała liczba godzin; • brak komunikacji i ciągłości opieki – wsparcia po leczeniu odwykowym;

	• utrudniony dostęp do korzystania z usług specjalistów ze względu na miejsce zamieszkania; • brak placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej; • słabo rozwinięty wolontariat w ramach pracy z dziećmi na terenach wiejskich; • brak możliwości dojazdów dla chętnych uczestników w zajęciach dodatkowych z terenu gminy Ostrowite; • niedostateczne działania profilaktyczno-korekcyjne dla osób dorosłych; • brak grup samopomocowych (AA, AI - anon, DDA).
--	---

Szanse	Zagrożenia
• środki pomocowe unijne i rządowe; • zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i liczbę punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.	• niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca objawów nadużywania narkotyków, dopalaczy, anabolików; • brak pozytywnych wzorców w rodzinach; • brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży.
Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej	
Mocne Strony	Słabe Strony
• dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji; • małe oddziały w szkole; • bogate tradycje szkoły - imprezy i uroczystości szkolne; • metody pracy dostosowane do możliwości uczniów zdolnych i mających problemy w nauce; • zapewnienie miejsc w przedszkolach zgodnie z ustawą o systemie oświat; • dobrze wyposażone obiekty sportowe; • plac zabaw dla najmłodszych uczniów w szkole; • bogaty księgozbiór i wyposażenie biblioteki szkolnej; • estetyczne, zadbane pomieszczenia lekcyjne i korytarze szkolne;	• słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy; • niewystarczająca baza lokalowa placówek oświatowych; • przepełniona świetlica szkolna (zbyt mało miejsca); • zbyt małe zainteresowanie części rodziców życiem szkoły; • brak możliwości dojazdu osób dorosłych i dzieci na uroczystości i imprezy (brak komunikacji publicznej); • brak spotkań edukacyjnych dla osób starszych dotyczących specyfiki ich potrzeb; • niedostateczna liczba specjalistycznej kadry w świetlicach; • niewystarczający dostęp do psychologa;

• organizowanie lekcji terenowych w formie wycieczek; • dobrze zorganizowany dowóz uczniów do szkoły; • duża liczba zajęć dodatkowych dla uczniów (koła zainteresowań, zajęcia specjalistyczne dla dzieci z orzeczeniami i opiniami PPP); • sprzyjająca nauce przyjemna atmosfera, dobre relacje uczeń-nauczyciel; • bezpieczeństwo uczniów w szkole - monitoring zewnętrzny; • umożliwianie uczniom udziału w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych; • dziennik elektroniczny ułatwiający kontakty z rodzicami; • dobra baza materialna placówek oświatowych z dostępem do internetu; • funkcjonowanie Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej; • organizacja cyklicznych i doraźnych imprez sołeckich; • dobra współpraca pomiędzy instytucjami oświatowo-społecznymi; • prężnie działające organizacje pozarządowe, szczególnie Koło Gospodyń Wiejskich, stowarzyszenia, spółdzielnia socjalna.	• ograniczona dostępność placówek oświatowych w godzinach popołudniowych; • ograniczona oferta rekreacyjna dla młodzieży; • słabo działająca ochrona zdrowia.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskiwanie środków na edukację dla dorosłych; • mała liczba uczniów stwarzająca możliwość indywidualizacji nauczania.	• niż demograficzny, • niska świadomość edukacyjna większości społeczeństwa gminy.

Źródło: opracowanie własne.

VI.2 Dane prospektywne

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

Pomoc społeczna, w tym pomoc osobom z niepełnosprawnością, osobom starszym, kwestia przeciwdziałania przemocy domowej:

- Zwiększenie liczebności kadry pomocy społecznej, z uwzględnieniem pojawiających się potrzeb, zapewniające skuteczność podejmowanych inicjatyw;
- Zapewnienie pracownikom pomocy społecznej dostępu do kursów z zakresu nowoczesnych technik walki z patologiami społecznymi;
- Upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom z niepełnosprawnością;
- Znoszenie barier architektonicznych;
- Ułatwienie dostępu dla osób z niepełnosprawnością do usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych;
- Systematyczne prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej różnych form przemocy;
- Zwalczanie przemocy domowej przez zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej);
- Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy domowej;
- Systematyczne kierowanie osób stosujących przemoc do programów pomocowych;
- Przygotowanie oferty wsparcia i działań pozwalających na rozwijanie społecznej świadomości dotyczącej problemu przemocy, alkoholizmu i innych patologii społecznych.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii:

- Rozwój systemu pracy socjalnej przez podejmowanie wspólnych inicjatyw między poszczególnymi instytucjami i podmiotami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu;
- Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego;

- Budowanie warunków umożliwiających zmianę zachowań mieszkańców wobec uzależnień;
- Przygotowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, służących zmianie postaw i zachowań dzieci i młodzieży wobec uzależnień;
- Promocja zdrowego stylu życia.

Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej:

- Określenie i zbadanie zainteresowań oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- Poszerzenie oferty sektora organizacji pozarządowych, klubów sportowych, biblioteki, dostosowanej do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Opracowanie i wdrożenie kompleksowych projektów dotyczących udziału osób starszych w życiu społecznym;
- Zwiększenie liczby bezpłatnych imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób starszych.

Rozdział VII – Cele główne, cele szczegółowe i ich realizacja

VII.1 Wizja, misja i cel główny

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy Ostrowite, jako jednostki (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Wobec powyższego, mając również na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (na podstawie wcześniejszej Strategii), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wizja została sformułowana w następujący sposób:

Gmina Ostrowite – miejsce zaspokajania potrzeb społecznych, edukacyjnych i materialnych wszystkich mieszkańców, bez względu na ich wiek czy stan zdrowia

Misja została z kolei wyrażona w następujący sposób:

Tworzenie warunków dla rozwoju dla wszystkich mieszkańców, bez względu na ich wiek czy stan zdrowia, w obszarze społecznym, edukacyjnym i materialnym w oparciu o efektywny system pomocy społecznej, bazujący na wysokiej jakości usługach oraz odpowiednich zasobach ludzkich i materialnych

VII.2 Cele strategiczne

Wobec przedstawionej wizji, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań sformułowano następujące cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 1. Wysokiej jakości usługi systemu pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne**
- **Cel strategiczny 2. Skuteczne wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością**
- **Cel strategiczny 3. Aktywne, dobrze wyedukowane i wykazujące pozytywne postawy społeczeństwo**

VII.3 Cele operacyjne i ich realizacja

Tabela 7 Cele operacyjne i ich realizacja

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi systemu pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne	1.1 Aktywna i skuteczna reakcja na problem przemocy	1.1.1.1 Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz pracy socjalnej rodzinom borykającym się z problemem przemocy domowej	Liczba osób doznających przemocy domowej Liczba osób stosujących przemoc domową Liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty	lata 2024-2032	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalnej Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny Urząd Gminy placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia organizacje pozarządowe Policja
		1.1.1.2 Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy domowej				
		1.1.1.3 Systematyczne kierowanie osób stosujących przemoc do programów pomocowych				
		1.1.1.4 Poradnictwo w zakresie przemocy domowej				
		1.1.5 Zapewnianie pomocy psychologicznej, prawnej i medycznej osobom doznającym przemocy domowej				
		1.1.6 Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową w razie potrzeb miejsc w ośrodkach wsparcia				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi systemu pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne (c.d.)	1.1 Aktywna i skuteczna reakcja na problem przemocy (c.d.)	1.1.7 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i prowadzenie procedury Niebieskie Karty				Prokuratura Rejonowa Sąd Rejonowy kuratorzy sądowi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
		1.1.8 Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych celem zwiększenia świadomości dotyczącej różnych form przemocy				
		1.1.9 Zapewnienie dostępności do informacji o możliwościach uzyskania pomocy w problemie przemocy domowej				
	1.2 Redukcja problemu uzależnień	Udzielanie pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień, w szczególności poprzez działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego Stworzenie grup samopomocowych (AA, AI - anon, DDA)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień Liczba osób objętych wsparciem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne (c.d.)	1.2 Redukcja problemu uzależnień (c.d.)	Przygotowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, służących zmianie postaw i zachowań dzieci i młodzieży wobec uzależnień				
		Kontrola miejsc sprzedaży alkoholu w zakresie legalności ich funkcjonowania				
		Promowanie wiedzy o możliwościach uzyskania pomocy w problemie uzależnień				
		Zwiększanie świadomości mieszkańców odnośnie problemu uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych poprzez działania profilaktyczno-edukacyjne				
		Promocja zdrowego stylu życia				
		Podejmowanie wspólnych inicjatyw między różnymi podmiotami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i innym uzależnieniom				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi systemu pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne (c.d.)	1.3 Redukcja zjawiska wykluczenia społecznego	1.3.1 Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej i pozafinansowej osobom ubogim, w tym dożywiania	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej Liczba rodzin objętych pracą socjalną Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny Liczba korzystających z usług dożywiania, w tym dzieci i młodzieży			
		1.3.2 Praca socjalna i praca asystenta rodziny				
		1.3.3 Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego dla mieszkańców				
		1.3.4 Rozwój mieszkalnictwa, w tym komunalnego				
		1.3.5 Redukcja zjawiska wykluczenia komunikacyjnego				
		1.3.6 Realizacja działań na rzecz osób w kryzysie bezdomności				
		1.3.7 Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym				
		1.3.8 Diagnozowanie potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi systemu pomocy społecznej, odpowiadające efektywnie na problemy społeczne (c.d.)	1.4 Wsparcie dzieci i młodzieży w problemach charakterystycznych dla tej grupy mieszkańców	1.4.1 Zwiększenie dostępności usług psychologicznych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w szkołach	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z usług psychologicznych			
		1.4.2 Realizacja działań wspierających i edukujących dzieci i młodzieży w zakresie aktualnych problemów i wyzwań (nowe uzależnienia, hejt, poruszanie się w internecie itd.)				
		1.4.3 Szkolenie nauczycieli w zakresie najnowszych wyzwań dla dzieci i młodzieży, a także w zakresie programów profilaktycznych				
	1.5 Odpowiednio skonstruowany system pomocy społecznej	1.5.1 Działania skoncentrowane na zapewnieniu odpowiedniej liczby kadr pomocy społecznej w odniesieniu do potrzeb i podejmowanych inicjatyw	Liczba pracowników pomocy społecznej, którzy podnieśli swoje kwalifikacje			
		1.5.2 Zapewnienie pracownikom pomocy społecznej dostępu do kursów z zakresu nowoczesnych narzędzi pracy				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
1. Wysokiej jakości usługi społecznej, odpowiadające systemowi pomocy efektywnie na problemy społeczne (c.d.)	1.5 Odpowiednio skonstruowany system pomocy społecznej (c.d.)	1.5.3 Zapewnienie supervizji bądź sesji terapeutycznych pracownikom pomocy społecznej				
		1.5.4 Poprawa warunków lokalowych, technicznych i organizacyjnych funkcjonowania systemu pomocy społecznej				
		1.5.6 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej				
2. Skuteczne wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością	2.1 Aktywni i zintegrowani z lokalną społecznością seniorzy	2.1.1 Opracowanie i wdrożenie kompleksowych projektów dotyczących udziału osób starszych w życiu społecznym	Liczba korzystających z Dziennego Domu Seniora Senior+ Liczba osób starszych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej Liczba seniorów biorących udział w imprezach i zajęciach im dedykowanych Liczba seniorów korzystających z usług opiekuńczych	lata 2024-2032	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalnej Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy Dzienny Dom Seniora Senior+ Środowiskowy Dom Samopomocy placówki ochrony zdrowia
		2.1.2 Kontynuacja działalności Dziennego Domu Seniora Senior+				
		2.1.3 Praca nad możliwością utworzenia dziennego domu pomocy społecznej				
		2.1.4 Udzielanie wsparcia dla seniorów w ramach systemu pomocy społecznej				
		2.1.5 Organizacja imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób starszych				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
2. Skuteczne wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością (c.d.)	2.1 Aktywni i zintegrowani z lokalną społecznością seniorzy (c.d.)	2.1.6 Organizacja zajęć dla seniorów w ramach klubów, kół, Uniwersytetu Trzeciego Wieku				podmioty kulturalne i rekreacyjne organizacje pozarządowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Państwowy Fundusz Powiatowy Urząd Pracy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
		2.1.7 Poprawa jakości i dostępności usług ochrony zdrowia				
		2.1.8 Organizacja usług opiekuńczych dla seniorów				
	2.2 Aktywne i zintegrowane ze społecznością lokalną osoby z niepełnosprawnością	2.2.1 Udzielanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w ramach systemu pomocy społecznej	Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem systemu pomocy społecznej			
		2.2.2 Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych				
		2.2.3 Kontynuacja działalności Środowiskowego Domu Samopomocy	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych			
		2.2.4 Zapewnianie dostępności opieki wytechniowej				
		2.2.5 Tworzenie mieszkań treningowych i wspomaganych	Liczba korzystających ze Środowiskowego Domu Samopomocy			
		2.2.6 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością				
			Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych			

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
2. Skuteczne wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością (c.d.)	2.2 Aktywne i zintegrowane ze społecznością lokalną osoby z niepełnosprawnością (c.d.)	2.2.7 Ułatwienie dostępu dla osób z niepełnosprawnością do usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych				
		2.2.8 Znoszenie barier architektonicznych				
		2.2.9 Wspieranie tworzenia podmiotów i usług wspierających osoby z niepełnosprawnością (np. warsztaty terapii zajęciowej)				
		2.2.10 Upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom z niepełnosprawnością				
		2.2.11 Zapewnianie możliwości uczestnictwa w kulturze osobom z niepełnosprawnością				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
3. Aktywne, dobrze wyedukowane i wykazujące pozytywne postawy społeczne	3.1 Dobrze funkcjonujący system edukacyjny	3.1.1 Działania na rzecz wzrostu poziomu usług edukacyjnych	Wyniki ogólnopolskich egzaminów	lata 2024-2032	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalnej Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy placówki oświatowe podmioty kulturalne i rekreacyjne organizacje pozarządowe Policja Powiatowy Urząd Pracy
		3.1.2 Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych	Liczba proponowanych zajęć pozalekcyjnych			
		3.1.3 Rozwój bazy lokalowej placówek oświatowych	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych			
		3.1.4 Rozwój kompetencji nauczycieli i pedagogów	Liczba dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli			
3.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców		3.2.1 Realizacja akcji prewencyjnych, w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów	Liczba interwencji Policji			
		3.2.2 Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa mieszkańców i porządku publicznego	Liczba przeprowadzonych akcji prewencyjnych			
		3.2.3 Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na drogach	Liczba przestępstw Liczba wypadków drogowych			

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
3. Aktywne, dobrze wyedukowane i wykazujące pozytywne postawy społeczne	3.3 Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego	3.3.1 Organizacja imprez i festynów integracyjnych	Liczba uczestników oferty spędzania czasu wolnego, w tym dzieci i młodzieży			
		3.3.2 Budowa oferty zajęć i warsztatów dla mieszkańców				

		3.3.3 Organizacja atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dedykowanej dzieciom	Liczba osób korzystających z obiektów kulturalnych i rekreacyjnych Liczba imprez kulturalnych			
		3.3.4 Budowa atrakcyjne oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży				
		3.3.5 Rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej				
	3.4 Wysoki poziom przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	3.4.1 Prowadzenie działań na rzecz zmniejszania skali bezrobocia we współpracy w Powiatowym Urzędem Pracy	Liczba osób bezrobotnych Liczba podmiotów gospodarczych			
		3.4.2 Aktywizowanie bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych				
		3.4.3 Działania ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost liczby przedsiębiorstw i miejsc pracy				
		3.4.4 Wspieranie lokalnych inicjatyw promujących aktywizację zawodową				

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego	Czas realizacji	Finansowanie	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
3. Aktywne, dobrze wyedukowane i wykazujące pozytywne postawy społeczne (c.d.)	3.4 Wysoki poziom przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców (c.d.)	3.4.5 Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej jako alternatywy dla tradycyjnych możliwości zatrudnienia				
	3.5 Aktywna społeczność lokalna	3.5.1 Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych, klubów sportowych, podmiotów ekonomii społecznej	Liczba organizacji pozarządowych Liczba działań realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi			
		3.5.2 Wspieranie rozwoju wolontariatu, także wśród dzieci i młodzieży				
		3.5.3 Nawiązywanie współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej				

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział VIII – Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii obejmują przede wszystkim:

- Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym;
- Wzrost aktywności organizacji pomocowych, co przekłada się na rosnące zaufanie do tych instytucji;
- Redukcja skali problemów społecznych na terenie gminy Ostrowite.

Prognozowane zmiany gmina Ostrowite osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

Tabela 8 Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	• obniżenie stopy bezrobocia, • zwiększenie poziomu przedsiębiorczości, • zwiększenie zaangażowania zawodowego mieszkańców, • polepszenie możliwości zatrudnienia
Niepełnosprawność	• poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością • poprawa dostępności i jakości usług dla osób z niepełnosprawnością • tworzenie nowych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, • zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, • większa integracja osób z niepełnosprawnością ze społecznością lokalną

Uzależnienia	• zredukowanie występowania zjawiska uzależnień, • zmniejszenie społecznych skutków wynikających z uzależnień, • zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie problematyki uzależnień, • obniżenie ryzyka występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży, • zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu uzależnień
Ubóstwo	• poprawa jakości życia mieszkańców, • zmniejszenie poziomu ubóstwa, • redukcja skali ubóstwa i bezdomności
Przemoc domowa	• redukcja problemu przemocy domowej, • rozszerzenie dostępu do specjalistycznej pomocy w przypadku występowania problemu przemocy domowej, • zapewnienie odpowiedniej ochrony dla osób dotkniętych przemocą domową, • podniesienie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej
Osoby starsze	• poprawa jakości życia seniorów • powstanie nowych form wsparcia dla osób starszych • większa integracja seniorów ze społecznością lokalną

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział IX – System zarządzania i aktualizacji Strategii

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Niestworzenie tego systemu powoduje, że Strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

IX.1 Podmioty zarządzające realizacją Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt – wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet przy pomocy Urzędu Gminy; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada Gminy – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

IX.2 Ramy finansowe Strategii

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy. Stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem oraz charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań ośłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia, w całości finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań Strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i

organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Budżet planowany na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowite na lata 2024-2033 będzie oszacowany w okresach rocznych. W 2023 roku wydatki na działania związane z polityką społeczną zawarte w następujących działach budżetu gminy Ostrowite: 851 – Ochrona Zdrowia, 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza i 855 – Rodzina sięgnęły 7,06 mln zł⁵. Zakłada się, że przyszłe wydatki na realizację celów strategicznych oscylować będą corocznie w granicach zbliżonych do wydatków za 2023 rok, jednak z uwzględnieniem planowanych wzrostów wydatków związanych ze zwiększaniem się kosztów realizacji usług, pozyskiwaniem dodatkowych funduszy zewnętrznych na realizację projektów, zwiększeniem intensyfikacji wykorzystania świadczeń społecznych, zmianami warunków formalnych dla udzielania świadczeń czy zwiększeniem zakresu zadań zleconych.

Wskazane wyżej ramy finansowe, stanowią oszacowanie kosztów realizacji niniejszej Strategii. Natomiast wszelkie zmiany w budżecie (uchwale budżetowej) niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszej Strategii podlegają zatwierdzeniu przez Radę Gminy, w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu gminy.

⁵ www.bdl.stat.gov.pl

IX.3 Instrumenty realizacji Strategii

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoring, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, gmina Ostrowite będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

IX.4 Monitoring i ocena wdrażania Strategii

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Gminy, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Ostrowite oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Kierownika GOPS. Kierownik GOPS może wskazać Koordynatorów Wspierających, jako osoby/podmioty wspierające realizację poszczególnych Celów (bądź Kierunków działania) niniejszej Strategii. Osoby te, jeżeli nie podlegają służbowo Kierownikowi GOPS, są przydzielane/delegowane do wskazanych zadań na polecenie Wójta (na wniosek Kierownika GOPS).

Podstawowymi realizatorami Strategii, poza GOPS, są:

- Urząd Gminy;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- placówki oświatowe;
- podmioty ochrony zdrowia;
- podmioty kulturalne i sportowe.

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być np.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z celami Strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnie Zdrowia Psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów Strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedstawiając stosowne propozycje Radzie Gminy. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

Do 31 marca każdego roku na ręce Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Koordynatorzy Wspierający składają sprawozdanie za poprzedni rok z realizowanych zadań, z uwzględnieniem właściwych programów i projektów pomocy społecznej oceną stopnia osiągnięcia celów nakreślonych w Strategii. Całościowy raport Kierownik GOPS przedstawia Wójtowi do końca czerwca każdego roku za rok poprzedzający.

Monitoring powyższy posłuży do ewaluacji zapisów Strategii. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych należy podjąć działania aktualizujące obowiązującą Strategię.

Załącznik – Wykaz podmiotów ekonomii społecznej

- spółdzielnia socjalna "Razem dla środowiska"
- Koło Gospodyń Wiejskich Ostrowite
- Ludowy Klub Sportowy Czarni Ostrowite,
- Stowarzyszenie "Młode Ostrowite"
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowitem
- Uczniowski Klub Sportowy w Ostrowitem

Spis tabel

<u>Tabela 1 Struktura ludności gminy Ostrowite</u>	16
<u>Tabela 2 Informacje o szkolnictwie w gminie Ostrowite</u>	16
<u>Tabela 3 Informacje na temat pomocy społecznej, udzielanej w gminie Ostrowite</u>	17
<u>Tabela 4 Informacje na temat pomocy społecznej według powodów jej udzielania w gminie Ostrowite</u>	17
<u>Tabela 5 Informacje o bezrobociu w gminie Ostrowite</u>	18
<u>Tabela 6 Analiza SWOT</u>	25
<u>Tabela 7 Cele operacyjne i ich realizacja</u>	33
<u>Tabela 8 Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią</u>	44

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Beata Mierzejewska
Beata Mierzejewska

RADA GMINY
62-402 Ostrowite
ul. Lipowa 2 woj. wielkopolskie
tel. 63 2765160

Uzasadnienie
do Uchwały Nr VII/71/2024
RADY GMINY OSTROWITE
z dnia 14 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie
Ostrowite na lata 2024-2032**

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument określa i wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Beata Mierzejewska
Beata Mierzejewska

